

VĚSTNÍK

Praha 26. října 2016

Ročník IX., Číslo 10

ZAMYŠLENÍ

Rok s rokem se sešel a máme tu opět náš nejvýznamnější státní svátek, 28. října. Je to také jeden z našich řádových dnů, kdy se udílejí státní vyznamenání. Jak se zdá, stává se tento den stále více jistou formou sebeukájení a narcismu hlavy státu, která zřejmě považuje celou událost za osobní večírek, než to, že jde o státní akt, kde i on je pouze dočasným hostem. Prezident má jménem státu ocenit všeobecně uznávané osobnosti a pozvat jejím jménem republiky představitele veřejného a společenského života v naší zemi a zahraniční hosty.

Od revolučního roku 1848 v naší zemi existuje politika a s ní soupeření zástupců politického levice a pravice. Bylo, je a bude přirozeným faktem, že oba tábory mají své názory, které jsou v příkrém rozporu s těmi z druhé strany spektra. Ovšem i přes tyto odlišné názory platila svého času v politice etika a přirozený respekt k protivníkovi.

Politika v době Palackého a Masaryka je zdá se tu a tam. Dnešní heslo politiků je zřejmě být za každou cenu středem médií i kdyby se měla rozpoutat válka. Jenže ona tu už dávno je a nejen rétorická. Že Česká republika není středobod vesmíru je jasné. Přesto jsme občas vtaženi do složité sítě mezinárodní politiky, kterou nemůžeme ani ovlivnit, ale nás se bytostně dotkne. Výrok starověkého Říma *divide et impera* (rozděl a panuj) platila pro Řím, kolonie britského impéria a platí i v Evropské unii. Mnohem lépe se vládne rozděleným skupinám, než velkému celku a to si v krátkozraké domácí politice nikdo neuvědomuje. Válka pak přijde v okamžiku. Nemusí být vždy vidět jako na Ukrajině nebo v Sýrii. Mao Ce-tung kdysi řekl: „Politika je válka bez krveprolití. Válka je politika s krveprolitím“. Jenže až neradí, my už ve válce jsme. Bojujeme jako unijní celek s viditelným nepřítelem náboženských fanatiků, tak ideovými nepříteli demokracie, svobody slova a sjednocení Evropy. Starý princip rozděl a panuj je úspěšně aplikován do myslí našich politiků, řekl bych za oněch mizerných třicet stříbrných.

Kdysi tu byl ekonom, který hlásal, že prodej českého majetku do cizích rukou je zločin. S časem se změnil jeho názor nebo mentální stav a tak dnes už nevdává ruské nebo čínské peníze, pokud slouží k udržení vlastní moci a vlivu všech těch podezřelých a prohnitých rádců, kancléřů a podržtašků co nemají víc než roli hlásné trouby.

Pohádky o tom, že hradě sedí moudří vládcí už dávno neplatí. Díky „volbě lidu“ tam může přistě usednou maršán nebo dokonce

chytrý telefon s množstvím aplikací, na které se nabalí dostatečný počet medu chtivých trubců (poradců) co budou udržovat mediální obraz svého nositele.

Za téměř 170 let české domácí politiky se tu vystřídali tisíce politiků, z nichž mnozí měli chybný pocit své výjimečnosti a nepostradatelnosti. Upadli však v hluboké zapomnění. Jen čas prověřil několik málo z nich, které jsme ochotni dodnes uctívat a pojmenováváme po nich ulice, náměstí a významné stavby. Takový akt je projevem úcty a také příkladem pro mladou generaci. Jaký však příklad dávají politici dnes, když v nich je jen zloba a vlastní neschopnost. Pryč je doba státotvorných politiků, kteří nám před sto lety zanechali svůj odkaz a na vzdory císaři a světu dokázali vydupat ze země vlastní stát.

Díky vlivu cizích mocností vzniká rozkol v Evropské unii, stejně jako rozkol mezi jednotlivými politiky. To, že v politickém spektru vznikají různé názory, je přirozené. Ale stejně jako se nemění pravosměrný provoz na levosměrný, vždy když se změní vláda, měly by existovat i nedotknutelné principy a postoje, nad kterými nelze uzavírat kompromis. Jde především o demokracii, lidská práva a svobodu slova. Ať vlastní nebo cizí, měli bychom tyto tři základní kameny ctít a hájit před každým kdo na nás jen trochu zadupe či se zamračí. Hospodářské ohledy jsou důležité, ale ne za cenu závislosti. I proto jsme součástí větších politických, finančních a vojenských uskupení, které nám v nouzi pomůžou. Náš morální postoj by se neměl dát koupit za nic na světě. S obry přesto můžeme žít a úspěšně obchodovat, aniž bychom museli ohýbat svůj hřbet. Zvláště smutné je to za okolností, kdy si připomínáme výročí vlastní samostatnosti.

UYDÁNO PŘED ...

Za posledních sto let by jste snad nenašli obor lidské činnosti, na který se tak radikálně změnil pohled, jako na filmový průmysl. Ještě během 19. století byli herci považováni za kočovnou šmíru, která táhne od města k městu a nějakými těmi „kousky“ občas pobaví místní honoraci. Pokud se v měšťanské rodině našla dcerka, která se zamilovala do mladého herce a utekla s ním, byl to skandál, na který se dlouho nezapomínalo. V průběhu 19. století se podřadné postavení herců přece jen dostalo na vyšší společenský stupínek, když se začala stavět kamenná divadla a s rostoucí měšťanskou společností se začala stále častěji vyhledávat společenská zábava ve formě divadelních představení. Velkou roli v tom hrála opera, kde však vynikal hlasový fond zpěváků. Činohra si své postavení také zlepšila i přesto byl názor veřejnosti na herce stále odtažitý.

Když bratři Auguste a Louis Lumiérové představili po několika letech experimentování, nejprve v březnu neveřejně a až 28. prosince 1895 veřejně své kinematografické představení, sami považovali svůj vynález za pouhou technickou novinku, která nemá vývoj a svá brali jen jako zábavný spektakl, který má veřejnosti ukázat technický vývoj. Neexistoval stříh, vlastně šlo jen o pohyblivé fotografie, o čemž i vůbec první film na světě „Dělníci odcházející z Lumiérových továren v Lyonu“, který byl dlouhý pouhých 45 sekund. Kdo by řekl, že se jejich vynález rozšíří do takových rozměrů, že změní i pohled na herce. Herci jsou dnes světovými modlami. Bohy, bez kterých se neobejde jediná bulvární zpráva a kteří vydělávají více než miliony lidí, kteří sledují jejich filmy a seriály. Společenské hodnoty se posunuly výrazně do jiné dimenze a v dnešní době sociálních sítí až za hranu toho, co se dá považovat za vkus. Opravdové umění vlastně dál zůstává v divadlech, kdežto ve filmu a televizi se objevují postavy, které často nemají s pravým herectvím nic společného a na prknech by pohořeli při prvním vystoupení.

Jednou z prvních filmových společností na světě byla francouzská Société Générale des Cinématographes Éclipse S.A., která vznikla v roce 1906. Podoba jejich akcií dokonale vystihuje dobu i nadšení. Bohatě zdobný papír secesního stylu dává na odív svoji mezinárodnost nejen odkazující na původ kapitálu. Dokonale dává obraz o budoucím šíření filmu do všech koutů světa. Na čelném místě jsou dominanty Londýna a Paříže, ale nechybí ani egyptské motivy, představující Afriku, stejně jako čínské motivy reprezentující Asii a v neposlední řadě motivy domorodců z Oceánie a divoké vodopády jižní Ameriky. Film opravdu během několika málo let zachvátil svět a to byl stále ještě němý. Z malých kůlniček se dostal do velkých studií, kde se rozvinul, zejména v USA, ve velkopřmysl, kterým ročně projdou miliardy rovnající se rozpočtům mnoha států světa. Moc filmového světa přešla v dalších letech do televize, která jako droga svítí do milionů domácností a hypnotizuje své uživatele nepřetržitě, když na ně chrlí záplavu pořadů, jen proto, aby nemusela vypnout. Mnozí si myslí, že pokud by byl jen na malý okamžik přestala televize vysílat, zahynou tisíce lidí, kteří jsou na ní závislí a zahyne v množství velké konkurence i ona. Televize a v ruku v ruce film je opravdovou drogou a přestává být zábavou, uměním a radostí a stává se pouhopouhým tuctovým průmyslovým zbožím, které nemá žádnou hodnotu či přínos, ale jen nutnost trvalé konzumace pro přežití lidstva. Žije dnes film ještě vůbec pro lidi nebo naopak lidi pro film. Stejný princip však platí i internetu a aplikacích, které se stávají modlou dnešního světa. Tak snad nám tu zůstanou nejen vymyté mozky, ale nějaká hodnota, podobně jako tu zůstává po prvních filmových společnostech světa alespoň artefakt v podobě jedné z nejkrásnějších akcií moderní doby.

E0780 – Zakladatelská emise akcií Société Générale des Cinématographes Éclipse na 100 Fr., vydaná v Paříži 29. 10. 1906

ITY SE ZAPOJ! **aneb pomoc může každý**

Muzeum cenných papírů, nadační fond v Praze,
vzývá tímto širokou veřejnost k pomoci při přípravě
katalogu veškerých platebních karet vydaných v ČR a SR.

Sběrem těchto karet přispějete k zmapování všech verzí
dosud vydaných karet, které často už nejsou ani v archivu bank.

Každý kdo má starou, prošlou nebo nepoužívanou nebo třeba
i přestřiženou či jinak poškozenou platební kartu
a daruje jí do sbírek muzea, získá od muzea malý dárek.
Stačí vložit karty do obálky, napsat svoji zpáteční adresu
a zaslat vše na adresu:

Muzeum cenných papírů, nadační fond
Pod Vilami 13, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 00

www.sberatel.info
www.das-mcp.cz/muzeum/

ZMĚNA VYDÁNÍ VĚSTNÍKU

Na muzejních stránkách jsme koncem října zveřejnili informaci o prodlevě ve vydání říjnového čísla muzejního věstníku. Důvodem bylo dokončování článku z historie pražských kaváren a restaurací. Původně to vypadalo na několik dní prodlevy, ale podařilo se nám mezitím objevit velmi důležité zdroje a informace, jejichž zpracování si vyžadá mnohem více dní. Proto jsme se rozhodli článek v říjnovém čísle přesunout do čísla listopadového a tedy vydat toto číslo v obvyklé zkrácené formě.

Věříme, že článek, který vyjde v příštím čísle bude pro Vás zajímavým, stejně jako pro nás, kteří ho připravujeme. Můžete se těšit na opravdu velmi propletené osudy několika lidí provozujících pražské kavárny a restaurace. Děkuje za pochopení.

